

РЕШЕНИЕ

№ 140

София, 24.11.2020 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд, Второ наказателно отделение, в съдебно заседание на двадесет и първи октомври две хиляди и двадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ТАТЯНА КЪНЧЕВА
ЧЛЕНОВЕ: БИЛЯНА ЧОЧЕВА
ПЕТЯ КОЛЕВА

при участието на секретаря ГАЛИНА ИВАНОВА и на прокурора ... ГАЛИНА СТОЯНОВА изслуша докладваното от съдия Кънчева касационно дело..№ 618 .. по описа за 2020 г. и за да се произнесе взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по жалби на подсъдимите К. Г. Р., Р. К. П. и С. И. И. срещу присъда № 8/ 28.11.2018 г. по внохд № 143/2017 г. на Апелативния специализиран наказателен съд /АЧНС/, с която частично е отменена присъда № 34/ 21.11.2016 г. по нохд № 1409/15 г. на Специализирания наказателен съд /СНС/.

С първоинстанционната присъда подсъдимите К. Р. и Р. П. са признати за невиновни и оправдани по обвинението по чл. 321 ал.6 от НК. Подсъдимият К. Р. е оправдан и по обвинението по чл. 242 ал.1 б.Г от НК, а подсъдимият С. И.- по обвинението по чл. 339 ал.1 от НК. Признати са за виновни и са осъдени както следва:

1. Подсъдимият Р. П. за това, че в периода от 01.07.2014 г. до 08.07.2014 г., при условията на продължавано престъпление и опасен рецидив държал с цел разпространение и разпространил общо 2738.153 гр. високорисково наркотично вещество- амфетамин на стойност 82144.59 лв., като на осн. чл. 354а ал.2 т.4, вр. ал.1, вр. чл. 29 ал.1 б.А, вр. чл. 26 от НК е осъден на 7 години лишаване от свобода и глоба в размер на 50 хиляди лева.

2. Подсъдимият К. Р. за това, че на 10.07.2014 г. в [населено място], без надлежно разрешение държал силно действащо отровно вещество- 501.5 гр. живак и на осн. чл. 354 ал.1 от НК е осъден на 1 година лишаване от свобода. Признат е за виновен и в това, че на 10.07.2014 г. в [населено място] държал повече от три археологически обекта, които не са идентифицирани и регистрирани по съответния ред и на осн. чл. 278 ал.6 пр.2, алт.2 от НК е осъден на 2 години лишаване от свобода и глоба в размер на 10 хиляди лева. На осн. чл. 23 ал.1 и ал.3 от НК съдът определил общо наказание две години лишаване от свобода, търпимо при първоначален „строг“ режим, към което присъединил наказанието глоба в размер на 10 хиляди лева.

3. Подсъдимият С. И. за това, че на 08.07.2014 г. в [населено място], обл. С. държал археологически обекти, които не са идентифицирани и регистрирани по съответния ред и на осн. чл. 278 ал.6 и чл. 55 от НК е осъден на 1 година лишаване от свобода, чието изтърпяване е отложено по чл. 66 от НК за срок от три години.

С присъдата е признат за виновен и осъден по чл. 354а ал.1, вр. чл. 26 ал.1 от НК и по чл. 339 ал.1 от НК и подсъдимият М. А. Д..

По протест на прокуратурата, с въззивната присъда, която е предмет на касационната проверка, АСНС отменил присъдата на СНС в оправдателната част, касаеща подсъдимия С. И. и го признал за виновен в това, че на 08.07.2014 г. държал огнестрелно оръжие- 1 бр. пистолет с неустановена марка и 36 бр. патрони без да има за това надлежно разрешение. На осн. чл. 339 ал.1 от НК го осъдил на две години лишаване от свобода, като в същия размер определил общо наказание на осн. чл. 23 от НК. На осн. чл. 66 от НК отложил изтърпяването на наказанието за срок от пет години. Изменил присъдата в частта по разноските и я потвърдил в останалата ѝ част.

В жалбите на подсъдимите Р. П. и К. Р. се сочат нарушения по трите касационни основания, а в тази на подсъдимия С. И. по касационното основание по чл. 348 ал.1 т.2 от НПК. Жалбоподателите поддържат жалбите в съдебно заседание и отправят искане за връщане на делото за ново разглеждане, а П. и Р.- алтернативно за намаляване размера на наложените наказания.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура мотивира становище, че жалбите са неоснователни.

Върховният касационен съд, второ наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и извърши проверка на атакувания съдебен акт, установи следното:

По жалбата на подсъдимия Р. П..

В жалбата са посочени трите касационни основания, но са изложени общи твърдения за недоказаност на обвинението и липса на анализ в атакувания съдебен акт на „противоречията и неточностите“ в първоинстанционната присъда. В съдебно заседание резервният защитник адв.В. развива съображения за липса на отговор на възраженията във въззивната жалба, за липсата на преки доказателства за извършено от П. престъпление, както и че показанията на свидетелите с тайна самоличност и обясненията на подс. Д. са вътрешно противоречиви.

Върховният касационен съд не споделя изложените доводи. Въззивният съд е изпълнил задълженията си да извърши цялостна проверка на обжалваната пред него присъда на СНС и след направения обективен и пълнен анализ на събраните по делото доказателства е отразил в пълнота приетата от него фактическа обстановка. Фактическите данни, съдържащи се в обясненията на подс. Д., в показанията на свидетелите- агенти под прикритие и тези на св. К., в приложените ВДС, добити от използваните СРС, както и от предадените от Д. веществени доказателства са дали основание на решаващия съд за извода, че подс. П. е лицето, предавало амфетамина на подс. Д. на инкриминираните дати, който от своя страна го продавал на агентите под прикритие. Твърдението, че липсват преки доказателства за извършеното от П. деяние, тъй като при претърсването на дома и автомобила му не са открити забранени от закона предмети и вещества е неотнормимо към касационната проверка, защото има отношение към обосноваването на атакувания съдебен акт. Въззивният съд е мотивирал фактическите си изводи на база анализа на събраните доказателства, установени от допустими и проверени на съдебното следствие доказателствени средства, които изрично е изброил в решението си. Не е допуснато нарушение на процесуалните правила при формиране на вътрешното убеждение на решаващия съд, което да даде основание за отмяна на съдебния акт. Решението съдържа отговор на възраженията за необосноваване на първоинстанционната присъда, както и на оплакването за неправилно приложение на закона. Няма никакво съмнение, че осъщественото от подс. П. деяние е извършено при условията на опасен рецидив, тъй като той е осъждан с присъда на Кралство Норвегия за тежко умишлено престъпление на лишаване от свобода за срок от три години и пет месеца, приета за изпълнение с определение на СГС. Безпредметно е обсъждането на възражението за липса на обективния признак „на публично място“, тъй като такова обвинение не е повдигано на П..

Неоснователно е и оплакването на този подсъдим по касационното основание на чл. 348 ал.1 т.3 от НПК. След анализ на обстоятелствата, относими към индивидуализацията на наказанието, въззивният съд правилно е приел, че то е определено към минимума на предвиденото в закона и допълнително смекчаване на наказателната принуда не е необходима. Касационният състав също не намира основания за намаляване на наказанието, още повече, че доводи в подкрепа на искането не са отразени и в касационната жалба.

По жалбата на подсъдимия К. Р..

В жалбата и допълнението към нея са изложени твърдения за липса на доказателства, сочещи, че жалбоподателят е автор на престъпленията, за които е осъден. Защитата намира противоречия в мотивите на съдебния акт, изразяващи се в едновременното оправдаване на Р. за контрабанда на живак по чл. 242 ал.1 от НК и осъждането му за държане на живак по чл. 354 от НК, отправя бланкетно оплакване за наличие на противоречия в доказателствения материал, навежда съображения за липса на доказателства именно Р., а не някой друг член от семейството му да е държал намерените археологически обекти, предмет на престъплението по чл. 278 ал.6 от НК.

Касационният състав не съзира противоречия в съдебните мотиви, касаещи престъпленията по чл. 242 от НК и чл. 354 от НК. За да оправдае жалбоподателя по обвинението за контрабанда на живак съдът е обосновал тезата си за липса на достатъчно по обем и категоричност доказателства, че инкриминираното количество от веществото е пренесено на 10.07.2014 г. през граничния пункт на РТурция. В тази си част въззивната присъда не е оспорена от прокурора, поради което ВКС няма правомощия да се произнесе по това обвинение. Не счита обаче, че оправдателните съображения относно контрабандата са в колизия с доводите на съда за безспорна установеност на авторството на подс. К. Р. по отношение деянието по чл. 354 от НК.

Апелативният специализиран наказателен съд е приел за безспорно установен факта, че именно подс. Р. е имал фактическата власт върху двете шишенца, съдържащи живак, като в подкрепа на решението си е изложил подробни и убедителни съображения. Правилно е посочил, че това обстоятелство е установено от протокола за претърсване и изземване, от свидетелските показания, от заключението на физикохимическата експертиза, които доказателствени източници е подложил на обективен и пълен анализ. Неоснователен е намерът на защитата, че съдът се е позовал на извънпроцесуално признание на жалбоподателя, направено пред св. Г.. Напротив, в мотивите изрично е отразено, че даденото от Р. обяснение пред експерта не се оценява като годно доказателствено средство, а изводът относно авторството се прави на база данните за силния интерес на подсъдимия към живака и неговото приложение, изводими от показанията на свидетелите З., И., Т., Б. и А., както и на показанията на св. А.. Съдът е обсъдил и показанията на близките на жалбоподателя, на които е отказал да гласува доверие, като е посочил и съображенията си за това. Становището на жалбоподателя и неговата защита за недоказаност на фактическите обстоятелства, касаещи обвинението по чл. 354 ал.1 от НК не се споделя от касационния състав.

Неоснователни са и оплакванията, касаещи осъждането по чл. 278 ал.6 от НК. АСНС подробно е обосновал извода си относно авторството, позовавайки се на обстоятелството, че археологическите обекти са намерени в дома на подс. Р., в каса, намираща се в спалнята му и отворена с ключ, иззет при личния му обиск. Възражението, че и други лица от домакинството са имали достъп до касата правилно е отхвърлено като неоснователно със съображения, изложени на л. 30 от решението, които не е нужно да бъдат повтаряни. Подробни, убедителни и съответни на закона са и правните съображения на въззивния съд. Неоснователно е позоваването на защитата на разпоредбата на & 5 от заключителните разпоредби на ЗКН, тъй като регламентирания

с нея едногодишен срок за идентификация на археологически обекти е от влизане в сила на закона, а не от момента на установяване на фактическа власт върху тях. Предвид на тези съображения ВКС не намери основания за връщане на делото за ново разглеждане или за оправдаване на жалбоподателя Р..

Основателно е искането за намаляване размера на наложените на подс. Р. наказания. Изложеният в мотивите на решението анализ на обстоятелствата, относими към индивидуализацията на наказанието е обстоен и пълен, но касационният състав счита, че не е съобразено в достатъчна степен здравословното състояние на жалбоподателя и напредналата му възраст. Към настоящия момент, подс. Р. е на близо 79 години и страда от сериозни и животозастрашаващи заболявания. По делото е налице обилна медицинска документация, от която се установява, че той страда от сърдечна недостатъчност с прекарани два инфаркта, има тежък диабет с инсулиново изчерпване, хронична бъбречна недостатъчност и ХОББ. Налице са данни, че се нуждае от лечение в спешен порядък за подпомагане на функциите на сърцето. Всички тези обстоятелства дават основание на касационния състав за извод, че наложените на жалбоподателя наказания не съответстват на изключително тежкото му здравословно състояние и следва да бъдат намалени, както следва: за престъплението по чл. 354 от НК до три месеца лишаване от свобода и за престъплението по чл. 278 ал.6 от НК до осем месеца лишаване от свобода. В този смисъл въззивната присъда следва да бъде изменена.

По жалбата на подсъдимия С. И..

Голяма част от доводите на жалбоподателя в подкрепа на оплакването за допуснати съществени процесуални нарушения от решаващия съд във връзка с осъждането му всъщност имат отношение към обосноваването на съдебния акт. Както е известно такова касационно основание не е предвидено от закона и ВКС няма правомощия да подменя вътрешното убеждение на въззивния съд, стига то да е формирано при спазване на процесуалните изисквания за обективен, пълен и всеобхватен анализ на събраните по делото доказателства.

Проверката на обжалвания съдебен акт сочи, че АСНС не е допуснал съществени нарушения на процесуалните правила. Извършил е анализ на събраните доказателства и е обосновал фактическите си изводи въз основа на годните за оценка доказателствени средства. Подложил е на проверка показанията на св. Т. И., а не ги е игнорирал или ценил повърхностно, както е посочено в жалбата. На л.24 и л.29 от мотивите съдът е изложил подробни съображения защо приема, че именно подс. И. е упражнявал фактическа власт върху пистолета, патроните и археологическите обекти. Позовал се е на отразени в протокола за претърсване и изземване обстоятелства, свързани с мястото, където са открити инкриминираните вещи, както и на дадените от дееца обяснения на досъдебното производство, които са приобщени към материалите по делото по съответния процесуален ред. Защитата акцентира върху позоваването на отразените в протокола разяснения, направени от И. пред разследващия орган, които без съмнение не могат да бъдат ценени като обяснения на обвиняемия/подсъдимия. Този пропуск на съда не е съществен, тъй като същите по съдържание обяснения жалбоподателят е дал в разпита си на досъдебното производство. АСНС е отказал да възприеме като достоверно твърдението на подс. И., че няма каквото и да било отношение към намерените в дома му вещи, както и че е възможно същите да са на брат му или на починалия му баща, като е изложил убедителни съображения за решението си.

Неоснователно е и оплакването за допуснато нарушение на разпоредбата на чл. 339 ал.2 от НПК. Внимателният прочит на съдебните мотиви разкрива, че въззивният съд е отговорил на направените възражения на защитата, включително на тези, касаещи

съставомерността по чл. 278 ал.6 от НК. Поначало ЗКН създава различен режим за опазване, идентификация и регистрация на вещите с характеристика на „културни ценности“ и на вещите с характеристика на археологическите обекти. Макар и да са разновидности на културните ценности /чийто режим е регламентиран в глава 6/, „археологическите обекти“ са подчинени на самостоятелен режим по глава VII от ЗКН. Такова разграничение е въведено и в Наказателния кодекс, като в чл. 278 ал.1 НК е криминализирано съответното поведение на дееца към културните ценности, а в чл. 278 ал.6 НК- противоправното поведение към археологическите обекти. Съпоставката между двата текста показва разликите в обективните съставомерни признаци. Срокът по чл. 93 т.1 от ЗКН, на който защитата се позовава, се отнася до намерени и непредадени културни ценности, поради което е неотносим към процесните вещи, квалифицирани от експертите като археологически обекти. Държането на археологически обект, който не е идентифициран и регистриран по реда на глава 7 от ЗКН е съставомерно по чл. 278 ал.6 от НК, независимо дали е придобит в срока по чл. 93 ал.1 от ЗКН или извън него.

Не се констатира неяснота в обвинението по чл. 278 ал.6 от НК, както е посочено в касационната жалба. С диспозитива на обвинителния акт прокурорът е повдигнал обвинение за държане на три броя археологически обекти, неидентифицирани и нерегистрирани по съответния ред, което е подвел под нормата на чл. 278 ал.6 от НК. Законовият текст предвижда три алтернативи на изпълнителното деяние, обхванати в две предложения, второто от които с две алтернативи и по-тежко наказуемо. Предвид обстоятелствената част на обвинителния документ е очевидно, че повдигнатото на И. обвинение се отнася до първото предложение на чл. 278 ал.6 от НК. Непосочването в цифровото изписване на престъплението на пр.1 от законовата норма не създава твърдяната неяснота на обвинението и не рефлектира върху правото на дееца да разбере в извършването на какво престъпление е обвинен. Изцяло лишен от фактическо основание е и намекът на защитата за неясни съдебни мотиви, касаещи приложението на материалния закон.

Като взе предвид гореизложеното и на основание чл. 354 ал.1 т.1 и т.4 от НПК Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

РЕШИ:

ИЗМЕНЯ присъда № 8/28.11.2018 г. по внохд № 143/2017 г. на Апелативния специализиран наказателен съд, като НАМАЛЯВА наказанията, наложени на подсъдимия К. Г. Р. както следва: за престъплението по чл. 354 ал.1 от НК на три месеца лишаване от свобода и за престъплението по чл. 278 ал.6 пр.2 алт.2 от НК на осем месеца лишаване от свобода.

ИЗМЕНЯ присъдата в частта по чл. 23 ал.1 от НК, като определя общо наказание на подсъдимия К. Г. Р. в размер на осем месеца лишаване от свобода, което на основание чл. 57 ал.1 т.3 от ЗИНЗС следва да изтърпи при първоначален „общ“ режим.

ОСТАВЯ В СИЛА присъдата в останалата ѝ част.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ :

ЧЛЕНОВЕ: